

INSTITIÚID OIDEACHAIS MARINO

SCRÚDÚ ATRIALACH FAOI THEASTAIS GHAELGE, FÓMHAR 2022

SCRÚDÚ LE hAGHAIDH CÁILÍOCHTA SA GHAELGE

PÁIPÉAR II – 100 MARC (80 MARC ANSEO AGUS 20 MARC DO ‘TEANGA AGUS CULTÚR’)

Uair agus leathuair an chloig don pháipéar seo (10.00-11.30). Dhá cheist a fhreagairt, ceist amháin as gach Roinn.

ROINN A

PRÓS

Freagair Ceist 1 nó Ceist 2

1. “Léiríonn an sliocht ‘Mo Thuras Abhaile Dhom,’ as *Fiche Blian ag Fás*, le Muiris Ó Súilleabháin, gur mór idir an saol a bhíonn ag páistí sa lá atá inniu ann agus an saol a bhíodh ag Muiris agus é óg.”
Pléigh an tuairim sin agus tabhair fianaise ón sliocht mar thacaíocht le do fhreagra.
(40 marc)
2. “Is é an t-asal an príomhcharachtar sa scéal ‘M’Asal Beag Dubh,’ le Pádraic Ó Conaire.”
Déan an ráiteas sin a phlé agus tagair don scéal mar thacaíocht le do fhreagra.
(40 marc)

ROINN B

FILÍOCHT

Freagair Ceist 3 nó Ceist 4

3. “Is siombailí iad an leacht agus an ceol sa dán ‘Do M’Athair,’ le Caoimhín Ó Conghaile.”
Déan an ráiteas sin a phlé agus tagair don dán mar thacaíocht le do fhreagra.
(40 marc)

DO M'ATHAIR

Luan Cásca, 1916

Ní thig liomsa cloch ná umha
Ná marmar plúrgheal
D'ardú chun do chuimhnese,
Ná fiú le ceol na mbuabhall
Aire an tslua
Do dhíriú ar d'íobairtse.
Dreonn gach leacht dá chruacht
Is don cheol ní buan
Ach ar uair a sheinte amháin;
Ach an fhad a bheidh saorfhir buach
Is é a saoirse siúd do chuimhneachán.

4. “Ní gnáth-thír í an tír atá ar chúl an tí sa dán ‘Cúl an Tí,’ le Seán Ó Ríordáin.”
Pléigh an ráiteas sin agus luaigh línte ón dán mar thacaíocht le do fhreagra.
(40 marc)

CÚL AN TÍ

Tá Tír na nÓg ar chúl an tí,
Tír álainn trína chéile,
Lucht ceithre chos ag siúl na slí
Gan bróga orthu ná léine,
Gan Béarla acu ná Gaeilge.

Ach fásann clóca ar gach droim
Sa tír seo trína chéile,
Is labhartar teanga ar chúl an tí
Nár thuig aon fhear ach Aesop,
Is tá sé siúd sa chré anois.

Tá cearca ann is ál sicín,
Is lacha righin mhothaolach,
Is gadhar mór dubh mar namhaid sa tír
Ag drannadh le gach éinne,
Is cat ag crú na gréine.

Sa chúinne thiar tá banc dramhaíl'
Is iontaisí an tsaoil ann,
Coinnleoir, búclaí, seanhata tuí,
Is trúmpana balbh néata,
Is citeal bán mar ghé ann.

Is ann a thagann tincéirí
Go naofa, trína chéile,
Tá gaol acu le cúl an tí,
Is bíd ag iarraidh déirce
Ar chúl gach tí in Éirinn.

Ba mhaith liom bheith ar chúl an tí
Sa doircheacht go déanach
Go bhfeicinn ann ar chuairt gealaí
An t-ollaimhín sin Aesop
Is é ina pháca léannta.